Zápis z 5. jednání Komise RHMP pro udržitelnou energii a klima dne 15. 12. 2020

(Místo konání: online, platforma Webex)

Účastníci:
Martin Bursík (předseda Komise), Petr Hlubuček (místopř. Komise), Petr Hlaváček (místopř. Komise), Tomáš Murňák (místopř. Komise), Petr Hlaváček (místopř. Komise), Jan Chabr (člen Komise), Štěpán Kyjovský (člen Komise), Jiří Knitl (člen Komise), Tomáš Lapáček (člen Komise), Jaroslav Mach (člen Komise, zástupce pracovní skupiny Udržitelná doprava), Kateřina Schön (členka Komise, zástupkyně pracovní skupiny Adaptace na změny klimatu), Jan Šurovský (člen Komise, zástupce pracovní skupiny Udržitelná doprava), Tomáš Voříšek (člen Komise, zástupce pracovní skupiny Udržitelná energetika), Vojtěch Vosecký (člen Komise, zástupce pracovní skupiny Cirkulární ekonomika).

Omluveni:
Adam Scheinherr (náměstek primátora HMP pro oblast dopravy), Ivan Jacko (člen Komise, zástupce pracovní skupiny Udržitelná energetika), Marcela Plesníková (členka Komise), Tomáš Portlík (člen Komise)

Hosté: *Tereza Líbová (OCP MHMP), Daniel Vondrouš (kancelář předsedy komise UEK), Lucie Kocourková (kancelář předsedy komise UEK), Jaroslav Klusák (energetický manažer HMP), Jakub Mašek (MHMP SE8), Alžběta Stránská, Alena Vondroušová (MHMP SE4), Martina Kaňáková (MHMP SE8), Vít Zeman (Výbor pro ŽP ZHMP)*

Program:

1) Klimatický plán Prahy 2030 - prezentace, diskuse
2) Představení energetického manažera HMP
3) Programové dokumenty Modernizačního fondu z pohledu HMP
4) Různé

Průběh a hlavní výstupy zasedání:

Bod 1. Klimatický plán Prahy 2030 - prezentace, diskuse

Náměstek primátora Petr Hlubuček přivítal účastníky a poděkoval za práci všech, kdo se podíleli na přípravě Klimatického plánu HMP 2030 (dále jen Klimatický plán).

Předseda Komise Martin Bursík shrnul přípravu návrhu Klimatického plánu.

Téměř před rokem se Praha zavázala snížit emise CO2 o 45% oproti roku 2010 ve svém klimatickém závazku. Dostali jsme za úkol zjistit, zda a jakými konkrétními opatřeními je možné tohoto cíle dosáhnout. Přípravou Klimatického plánu jsme ověřili, že je to reálné. Zatímco v Berlíně pracovali na přípravě takového plánu 4 roky. V Praze nám musel stačit necelý rok a půl. Plán jde do vysokého detailu – obsahuje 66 konkrétních opatření, odhad jejich investičních nákladů, možnosti investiční podpory, konkrétní snížení emisí. Jsme připraveni k jeho představení v politických klubech, k jakémukoliv dialogu, o nějž bude zájem.

Výsledný návrh Klimatického plánu obsahuje 66 základních opatření. Nejzásadnější oblastí snižování emisí je oblast energetiky, dále doprava, cirkulární ekonomika a využití odpadu a adaptace na klimatické změny.
V jednotlivých kapitolách je vyčísleno konkrétní snížení emisí i možnosti financování a investic do jednotlivých opatření. Plán je vyčíslen na deset let, přičemž se počítá s vývojem technologií. Před týdnem jsme jej zaslali členům Komice UEK a povedeme o něm podrobnou diskusi. Připomínky a podněty jsou vítány.

Tomáš Voříšek přednesl prezentaci návrhu Klimatického plánu.

Výchozí stav produkce emisí byl vypočítán na 8,8 mil. tun CO2. Cílem je tedy snížit emise CO2 o 4 mil. tun. Hledali jsme opatření nejen ke snížení emisí, ale i opatření podporující přínos ke kvalitě života obyvatel města. Ve scénáři tzv. BAU (bussiness as ususal) předpokládáme, že v roce 2030 dojde ke snížení emisí o 25% (hlavně díky očekávané změně zdrojů pro výrobu elektřiny). Dodatečnými opatřeními Praha dosáhne celkového poklesu o 45%. V každé ze 4 oblastí plánu se jednotlivé pracovní skupiny potýkaly s realizovatelností opatření jak technickou tak ekonomickou.

Hlavní oblastí, která přinese snížení emisí je **energetika**. Spotřeba energie v Praze má tendenci růst, stejně jako ceny energií. Snížením koncové spotřeby můžeme udržet náklady na současných cenách. Především je možné ušetřit v nákladech výroby tepla.

Zásadní je role města. Město by si mělo udělat pořádek v nákladech na nákup elektřiny a tepla ve všech městských budovách a pohonných hmotách pro dopravu. Praha by měla sledovat uhlíkovou stopu nákupu energie při výstavbě a rekonstrukci stávajících budov města. Kontrolovat nákup nových dopravních prostředků do majetku města a využít ekonomického potenciálu energetických úspor pomocí OZE na budovách města a městských společností.

Nedostatečný tlak je zatím na modernizaci kotelen a využití potenciálu úspor. Cena tepla v Praze v posledních letech stoupla a patří k nejvyšším v zemi (je také dražší než ve Vídni, Berlíně, Paříži). Je nutné více využívat OZE a jiné druhy energie, nahradit zdrojů vytápění nízkouhlíkovou výrobou tepla i elektřiny či snížením ztrát v distribuci elektřiny.

Klimatický plán chce nastartovat komunitní energetiku, akcelerovat instalaci bezemisních zdrojů elektřiny na principu sdílení. Hlavním krokem bude proto založení Pražského společenství obnovitelné energie. Samovýroba může pokrýt významnou část spotřeby. Výrazně je třeba zlepšit řízení kvality městského majetku. Opatření na snižování spotřeby a optimalizace energetických tarifů povedou k ekonomickým úsporám i u vlastnického bydlení. Zásadní je podpora občanů – výměna oken, investice do sdílených výroben elektřiny. Úspory energie v budovách mají vyšší náklady, ale dlouhodobé efekty. Praha nabídne především Společenstvím vlastníků jednotek (SVJ) podporu pomocí kontaktního místa, kde lze vše vyřídit najednou. Individuální opatření může Praha kofinancovat. Cílem je přes 20 000 budov osazených fotovoltaikou s výkonem více než 70MW.

Klimatický plán obsahuje řadu dalších projektů, jako je využití odpadního tepla z ÚČOV. Další elektrický výkon přinese nahrazení plynových kotelen kogeneračními jednotkami při dodržení přísných pravidel Prahy pro znečištění NOx.

V oblasti udržitelné mobility je hlavní rozvoj kolejové dopravy – tramvaje, metro i příměstská železniční doprava a postupná výměna dieselových autobusů za nízko a bezemisní autobusy. Dnešní podíl cestujících v MHD 40% chceme dále zvýšit. V návaznosti na Plán udržitelné mobility bude měněn parkovací systém a zpoplatňována automobilová doprava výkonovými poplatky. Připravujeme podporu elektromobility především poskytnutím odpovídající veřejně přístupné dobíjecí infrastruktury. Parkovací místa budou doplněna elektro dobíjecími stanicemi. V roce 2030 se odhaduje počet registrovaných elektromobilů na cca 150 000. Zejména vozy městských služeb čeká rozvoj CNG s podílem biometanu. Například v roce 2025 budou všechny lodě na kanálech v Amsterdamu elektrické. Podobně je možné postupně převést pohony lodí na elektro i v Praze.

V oblasti cirkulární ekonomiky znamenají nové recyklační cíle pro Prahu navýšení recyklace odpadu z 27% na 60% a snížení produkce komunální odpadu o 50%. Zvýší se také třídění a zpracování bioodpadu na biometan.

V adaptačních opatřeních půjde hlavně o rozvoj městské zeleně či snížení podílu pitné vody na zalévání veřejné zeleně.

Klíčová je i **mezinárodní spolupráce** - bylo vytvořeno partnerství s Londýnem, Kodaní a Berlínem. Zde bude Praha hledat hlavní inspiraci a realizovat společné projekty.

Klimatický plán obsahuje také základní rámec harmonogramu implementace a souhrnné odhady nákladů a přínosů.

Financování je možné z více zdrojů: Modernizační fond, Inovační fond, ELENA, LIFE aj.

Praha, bude-li připravena, může od roku 2021 připravovat i velké projekty financované z **Modernizačního fondu**. Svou iniciativu by město mělo prosadit i v městských společnostech a příspěvkových organizacích. Od konce listopadu byly spuštěny předběžné výzvy z prvních dvou dotačních programů Modernizačního fondu.

Klimatický plán by měl být **schválen Radou HMP** co nejdříve. Následně bude předložen **Zastupitelstvu HMP**. Je potřeba mít jistotu, že Praha podá projekty včas, aby mohly být brzy zahájeny. Praha by měla být připravena také na jejich kofinancování. Na Radě HMP pak záleží, jak konkrétně jej bude HMP realizovat a implementovat. Klimatický plán vychází už z hotových strategií, jako je např. Plán udržitelné mobility, Adaptační strategie na změnu klimatu. Město připravuje Strategii přechodu na cirkulární ekonomiku. Na přípravě se podílely i městské firmy – např. Dopravní podnik.

Nyní by měla proběhnout debata o jeho návrhu.

V diskusi jednotliví radní navrhli, že by bylo vhodné před schválením v Radě, poskytnout Klimatický plán pro připomínky ještě dalším členům Rady a dalším městským organizacím a společnostem.

Komise se shodla, že pošle Klimatický plán jednotlivým organizacím města a radním Hl. m. Prahy k připomínkám a diskuzi do 11.1.2021. Následně budou připomínky zapracovány a na lednovém zasedání Komise dokončený dokument znovu projedná a po schválení pošle do Rady. Členové rady dle své úvahy budou materiál distribuovat městským společnostem.

Toto usnesení bylo schváleno všemi přítomnými členy.

Bod 2. Představení energetického manažera HMP

Jaroslav Klusák, který předtím pracoval 10 let na stejné pozici Litoměřicích je od ledna bude vedoucím oddělení energetického manažera. Oddělení má 6 lidí a spadá pod ředitelství Magistrátu. Zabývá se koordinací projektů s důrazem na udržitelnost, hledá možnosti financování projektů. Připravuje a koordinuje přípravu výzev Modernizačního fondu. Získalo finanční podporu z evropského fondu na projektovou přípravu projektů. Připravilo už také žádost o projekt do Investiční banky.

Vzhledem k omezenému času dvou přítomných radních, byl zbývající bod přesunut na příští jednání, které proběhne ve druhé polovině ledna 2021.

Zapsal: Daniel Vondrouš

Ověřil: Martin Bursík